

MLADOST IN ŽIVLJENJE V DRAGINJI

Nekaj poročila s SANsove seje dne 30. julija

Slovenski Ameriški Narodni Svet (SANS) je imel v načrtu obdržavati to jesen ali koncem leta svojo konvencijo, ki naj bi se jo sklicalo v Cleveland. Eksekutiva pa je imela mandat datum in kraj tudi spremeniti.

To je storila na svoji seji v soboto 30. julija v Chicagu. Konvencijo je odložila na prihodnji pomlad.

Udeleženci seje

Seje so se udeležili častni predsednik Etbin Kristan, predsednik Sansa ter njegove eksekutive Fred A. Vider, tajnik Mirk G. Kuhel, blagajnik Milan Medvešek, ki je ob enem zapisnikar, II. podpredsednik Martin Cetinski iz Detroita, in pa člani odbora Frank Japich, Frank Alesh, oba iz Chicaga, Vatro Grill in Ivan Boštančić iz Cleveland in Matt Cvetich iz Pittsburgha, Pa. Navzoč je bil tudi Sansov poslovodja Frank Smith.

Odsoten je bil I. glavni podpredsednik Anton Krapenc.

Odrožitev konvencije

Glede priprav za konvencijo v tem letu je bilo glavno vprašanje, v koliko bi mogla biti uspešna. Splošno mnenje v razpravi je bilo, da v teh okoličinah bi bila morda zgolj formalna, take pa se ne potrebuje. Preko zime se naj izvede za SANS kampanjo in šele nato se naj sklice konvencijo — in to z boljšo aranžo, kot so bile doseganje priprave. Pravzaprav jih letos sploh bilo ni, radi pričakovanja, da bo zbor odložen.

Biljni podzvezja

Govorilo se je precej o reljnih akcijah, katerim je SANS poslednja leta največ posvečen in v njih najbolj aktiven. Na političnem polju pa je pomagal v predsedniških volitvah progresivnih strank s svojimi indorsiranjem in z oglašanjem. To bo menda tudi glavni vzrok, čemu ga je Tom Clark zapisal na črno listo ne da bi ga zaslišal in ugotovil iz pričanja Sansovih odbornikov, da ni bilo v tej organizaciji nikakih subverznih aktivnosti, pač pa vse v pomoč teži deli in v podporo vnanji politiki.

Ali vam je naročnina potelek...?

Tekoča številka Proletarca je

2178

Ako je številka tik VASEGA imena na NASLOVU na PRVI strani nizka, to pomeni, da vam je naročnina potelek za toliko tednov kolikor je številka v vsem okreplja nizka od gornje.

Prosimo, obnovite jo!

Prihranite nam s tem pri delu in na poštini!

NOVA PRIZADEVANJA ZA USTANOVITEV "ZEDINJENIH DRŽAV EVROPE"

Pred mnogimi leti so si socialisti v Evropi zamenili ves kontinent organizirati na temelju socializma v zvezno republiko. S svojo propagando v takratnih časih niso mogli nikamor kot do svojih pristašev, ki pa jih je bilo premalo za kaj drugega kot vršiti opozicionalne naloge proti vladajočim ter voditi propagando za preobrate.

Toda od ideje za ustanovitev Zedinjenih držav Evrope niso socialisti nikoli odnehalni. A njihova internacionala je doživelja po prvi svetovni vojni silovit poraz in po zavladanju nacizma v Nemčiji pa je polnojoma razpadla.

Tedaj so pričeli z idejo za ustanovitev združenih držav Evrope drugi ljudje, idealisti, ki so dobili veliko zaslombe a po nekaj letih spoznali, da kar tišči na vseh koncih in krajih narazen, ni mogoče združiti skupaj.

Sedaj snujejo "Združene države Evrope" konzervativci — ne zaradi združenje po kakih socialističnih načelih, ampak proti "boljševiški" nevarnosti.

Predvsem pa proti slovansku bloku, ki je po mnenju anglosakov preveč pod kontrolo Moskve in počne z njim kar hoče. Izkazalo se je, da kar se Jugoslavije tiče, to ne drži, čeprav je skoz in skoz slovanska in Kominform ji celo očita, da je vrteča že skrajno nacionalistična, torej celo bolj kot pa je Rusija ter ostale slovanske dežele.

Proti nevarnosti "panslavizma" je začel pred nekaj leti Winston Churchill kampanjo za ustanovitev evropske unije, ki naj bi uključevala vse demokratične države na zapadu in pozneje je še dodal, naj bi se pritegnilo tudi zapadno Nemčijo in to zvezno. In potihom goji željo, naj bi prišla tudi Španija zraven, neglede na njen fašizem.

V namen ustanovitve take evropske unije se je pričel v začetku avgusta v Strasbourgu v Franciji zbor, na katerem so zastopane vlade trinajstih držav. Te so Anglija, Francija, Belgija, Nizozemska, Švedska, Švajcarska, Švicarska, Noreveška, Danska, Portugalska, Irska, Grčija in Turčija.

Na tem zboru v Strasbourgu za ustanovitev evropske unije se je zbralokrog tisoč zastopnikov in njihovih svetovalcev, poleg vnanjih ministrov ali pa njihovih namestnikov iz vseh priglašenih držav.

A že na prvi resni seji so se pokazala nesoglasja. Nekateri zastopniki so hoteli, da se takoj preglasí princip demokracije in pa človečanskih pravic za temelj te zvezze.

Toda v priglašenih deželah so tudi take vlade, ki ne verjamejo ne v demokracijo, ne v človečanska prava.

Razlike med njimi so tudi v socialnem oziru. Eni imajo že staromodni feodalizem, nekatere so moderno kapitalistične, nekaj pa jih je, ki so na poti socializacije.

Nesreča za Churchillovo akcijo je, da si jo je zamislil iz Sovjetske zveze in pa zato, ker želi nad svetom angloško nadvlado. Ako bi hotel uspeti, bi moral te predsedke vrči na stran ter delati za Zed. države Evrope tako, da bi gradil vzajemnost med njimi, ekonomsko enotnost in s tem blagostanje za vse.

Sovraštvo je slabost majhnih duš.—Balzak.

Nevarnost za plemenske izgrede se veča

V nekem kraju v Floridi so dogodili tolikšni plemenski izgredi, da lokalna policijska ter serisova oblast ni mogla biti kos položaju ter je pozvala državno milico na pomoč.

Crne pa so vztrajni in mladi zamoreci so fini bokserji, starejši imajo "krivce" in "bitve" in se branijo, a včasi v svojem navdušenju po enakopravnosti tudi sami povzročijo izgred proti njim vsled izvajanja. V pet mestih v tem poletju so si hoteli izvojevali pravico biti v istih kopališčih kakor belci, dais imajo svoja, samo zanje določena. A ker zahtevajo plemensko enakopravnost, so se segregaciji uprli ter navalili v kopališča belcev.

Tako so nastali pretepi med belimi in črnimi v vodi in na obrežju v St. Louisu ter več drugih krajih.

V Chicagu na južni strani si je kupil en črno hišo v predelu, kjer žive samo belopolti ljudje, in se s svojo družino naselil v njej. V pondeljek 26. julija je na to zamoreto hišo navalila belopoltina množica kakih 1500 ljudi (policija pravi, da jih je bilo samo osem sto, pobila vse okna, metala v njo v petroleju namočene gorenje cunje skozi razbita okna, a policiji so jih sproti metali ven).

Nad 350 policajev je prihitelo na mesto izgreda in povejlevjal jim je sam policijski načelnik Prendergast. Ta zamorska družina, proti kateri se je pričel napad, se je uselila v hišo na 7153 St. Lawrence Ave. v Chicagu. Ker se je policija bala naračanja belopoltne množice, je zaprla v okolici vse ulice, da ne moge nihče vedeti, kje izgredi.

Radio postaje v Chicagu pa so dobile navodilo o tem ničesar omeniti, da se ne bi plemenskih mrženj še bolj podčigalo. Listi v Chicagu so tudi dobili priporočilo, da naj ta incident zamolče, ali pa ga omeniti po tem ko bodo izgredi ponehali, na nesenzacionalen način. Tako so Cikazani o njem čitali šele dva dni pozneje, dočim so radio-poročevalci in časopisi po ostalih mestih o tem govorili že v pondeljek večer in nadaljevali z opisom v torek zjutraj.

Nevarnost je, da bi takih izgredov čezdaj več ne samo zato ker zamoreci zahtevajo pravico uselitve kamorkoli, ampak tudi vsel tekmke za službe. Crne jih namreč vsled manjše zahodnosti lahko sprejmejo ceneje kot pa belopolti delavci. To je velik problem tudi za unije.

Mir je mogoč, ako ga hočete vse narodi, vse dežale, vse svet.

KOMENTARJI

Zbirka in presoja urednik

Herbert Hoover je bil dne 10. avgusta v dnevniem tisku, na banketih in v radiu proslavljan kot da je največja veličina v tej deželi. Omenjeni datum je bil njegov 75. rojstni dan. On je edini izmed bivših predsednikov Zed. držav, ki še živi. V govornih in v člankih so ga označevali za največjega državnika naše dobe, za ekonomika, za konstruktivnega Američana, za značajne, ki mu ni primere itd. Vse drugače pa so govorili o njemu v dobi, ko je bil on še predsednik Zed. držav in so po smetljih gradili s praznimi škatljami, razbitimi sodi ter iz vred in papirja "vasi", ki smo jim rekli "Hooverville". Težko je bilo takrat. In ako ne bi bilo Roosevelta, kdake kakšen bi bil konec krize in panike, ki je vlovelo po deželi? Tako pa se je "vse dobro izteklo" — in posebno za Hoovra ter njegove ljudi.

Dačai Lama, poglavar verske države Tibet v Aziji, je angleški znanstveni misiji odklonil dovoljenje za povpet na goro Everst, ki je najvišja na svetu — 29.400 čevljiv nad morjem — iz razloga, da so "zvezde proti". Dačai Lama je star že 12 let, a že poseduje vso modrost, ker je božje navdahnjen. Po veri Tičetčanov je on svetnik in vse kar stori je "kakov pribito". Tako so angleški raziskovalci spet zmanj trudili, da bi splezali na goro v Tibetu ter jo proučevali. Mnogi ljudi pred njimi izmed ekspedicij iz raznih dežel — je to poskusilo — a se marsikdo izmed njih iz višin ni več vrnil. Mladi Dačai Lama to ve in zato še vedno smatra, da so "zvezde proti" poskusom splezati na to goro, napram kateri sta slovenski Triglav in kolodarski Pikes Peak kakor prtilkovca. Vendar pa so takaj raziskovanja potreba — neglede v kolikšno nevarnost se raziskovalci podajo in neozirajo se ako je to zvezdam prav ali ne.

Slovaški kmetje bi se za svojega župnika stepli ne samo z vragom ampak tudi z vso čehoslovaško žandarmerijo. Kajti župnik je zastopnik božji — on (Konec na 5. strani.)

Nekaj o naših stvareh

V prejšnji številki smo pojasnili, da Proletarca prihodnja dva tedna Adria ne bo mogla tiskati, ker je nač stavec na počitnicah. Izostali bosta torej številki z dne 24. in 31. avgusta.

Možno bi nam bilo dobiti stavca, ki zna slovensko, iz kake druge tiskarne, kar smo svoječasno že storili, toda plačati moramo za tako delo dvojni čas, tako visokih stroškov pa ne zmoremo. Torej bomo storili tako kot to delajo mnogi drugi listi, med njimi par slovenskih, ki v poletju nekaj časa prenehajo zatiči počitnic. Pri nas v uradu jih tudi v tem poletju ne bomo imeli — pač pa skušali v tem času opraviti zato delo, ki se je nakupičilo posebno vsled sprememb v upravljanju in vsled tega v uredništvu, v slednjem največ radi korespondence, ki čaka odgovorev.

Na zadnji konferenci krajne organizacije Prosvetne matice, ki se je vršila 29. maja letos v Waukeganu, je bilo sklenjeno, da se prične v korist Proletarca in drugih naših aktivnosti s kako stvarjo — s prodajo številki za nagrade npr., ki se jih bi oddalo na prihodnji konferenci.

Tudi to bo izvršeno kot je bilo sklenjeno. Ideja, ki jo je sprožila Jennie Miller, je tako dobra. Biće je priporočeno, da naj kaj storimo v tem oziru tudi na široko zasnovani potezi — npr. da bi oddali avto. Vzelo bo seveda časa ter veliko dela, ako hočemo napraviti finančni uspeh. Z dobro voljo se bo vse naredilo.

V tej številki je izkaz prispevkov listu v podporo, izkaz poslanih naročnin v minulem mesecu in pa ob upravnika članka. Dalje poročilo o nedavni seji. Sansove eksekutive, ki se pričenja na 1. strani. Poročilo je osebno mnenje pisca in ima nanj vsakdo pravico komentirati ali odgovarjati.

Torej ako boste Proletarca prihodnja dva tedna pogrešali, pomislite, koliko bolj bi ga že, če bi prenehali. Nič več se ne bi posrečilo nadomestiti ga z novim listom. Torej delujmo za ta list in pomagajmo mu kriti stroške, ki jih moremo samo s čimveč naročninami ter z doneski v tiskovni sklad.

"Čemu govoriti o krizi, ako je ni?"

"Ako bomo o 'recesiji' ali kriji se le preveč govorili, pa bo zares nastalo!" Tako pravijo člani v Washingtonu. Enako razni drugi zagovorniki razmer kažejo se in pa obstoječega gospodarskega reda. Ali bolje, "neda".

Celo liberalni tečnik "Labor" v Washingtonu, D. C., ki je počitno glasilo raznih unij, že ležnica ter se ponala, da ima izmed vseh delavskih glasil največjo cirkulacijo (izhaja v nad milijon izvodov), v editoriale prvake unij ter druge svari, da bomo črnogledi ter le čakali kdo nas udari kriza, pa si jo bomo res priklicali, toda po svoji krivdi!

Listi imovin slojev pa zatrjujejo, da brezposelnost prav za prav ni, ker takih delavcev, ki "niso hoteli dejati" smo vedno imeli. Ob enem poudarjajo, da je sedanja "recesija" zdrav ekonomski pojav. Tolmačijo, da je bila potrebna, ker so unije s svojimi "bossi" (ali John L. Lewis) postajale preveč "arognante" in da zahtevajo bolj in bolj vse

jedelnicah na zapad ob Pacifiku, v tekstilnih tovarnah na severu, zelo proti tudi premogarjem, in bi bila med njimi že še dej velika, ako ne bi imeli tako močne unije z discipliniranim članstvom ter energično vodstvo.

Silno je prizadeto v tej "recesiji" michigansko bakreno okrošje, kjer je brezposelnost narasla 1515 odstotkov. Tako poročilo glasilo CIO, "CIO News" v številki z dne 8. avgusta.

V industrialnem mostu Michigan, Mich., z okrog 100,000 prebivalcev, je že nad 12,000 brezposelnih, nadaljnji tisoč delavcev pa so le delno zaposleni.

Kaj najim in drugim statiscem brezposelnosti pomaga tolakša, da ne govoriti o recesiji ali krizi, pa je ne bo! S tolakšimi ne morejo kupiti ničesar, ne plačati žanarine. Brezposelnostna podpora pa je v tej draginji le majhna pomoč in je to dobivala to najvišji todov — kakih pot mesecov in potem kaj?

Za nezaposlene je to problem, ne pa seveda za one, ki so že stalno zaposleni in prejemajo primerne plače. Niti ni brezposelnost milijonov delavcev problem za industrijalce ter druge vredovite.

A lahko se dogodi, da bo to nekoga dne tudi zanje problem, kakov je bil leta 1929.

Neumno je miliati pred resico, da brezposelnine in njihove družine lahko kar tako potisnejo na stran, saj jih ni! Ker pa le

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrto leto \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co.
Inc. Established 1906.

Editor.....

Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROckwell 2-2864

Vlada profitarstva in izkorisčanja ljudstva pod masko patriotizma

Predsednik Ameriške delavske federacije Wm. Green je čestil Harryju Trumu, ker je imenoval za člana v vrhovno sodišče tako izbirno osebo kakor je Tom Clark. Od Greena se drugrega ne more pričakovati in ne od eksekutive AFL, ki ji načeljuje. Reakcionari zo reakcionarji, pa naj se odevajo še s takim plaščem.

Henry Wallace pa je nastopil proti temu imenovanju v radiu in ga označil za enega izmed najbolj nazadnjških korakov, kar jih je Truman še kdaj storil od kar je prevzel po Rooseveltovi smrti vajeti vladnega sistema Zed. držav.

Socialistična stranka, ki se je pod sedanjim vodstvom gotovo ne more smatrati za levicarsko, je naslovila predsedniku Trumu ostro resolucijo zaradi imenovanja Tom Clarka v vrhovni sodni tribunal in ob enem apelira nanj, naj to imenovanje umakne, in ako tega ne storiti, pa naj kongres nominacijo zavrže.

Ne prvo ne drugo se v tej dobi histerične reakcije ne bi moglo zgoditi, vzlič temu, da je nešteto liberalnih politikov, organizacij in drugih dobromisličnih ljudi protestiralo — vsak na svoj način, ker je predsednik nadomestil pokojnega sodnika Murphyja — ki je bil pravičnik in socialno čuteč, s politikom, ki nima ne razumevanja za socialne potrebe, ki ni imel ne volje in ne energije za prosekutiranje graftarjev in ne druge politične ambicije kot da se uveljavlja z bojem proti "subverznim" elementom.

Kdo so bolj subverzni ljudje ako ne oni, ki izrabljajo svoje visoke vladne pozicije za prodajanje vladnih naročil po pet percentov? Obdolžen te nekoljavnosti je tudi Trumanov oseben vojni svetovalec (adjunkt), ki si ga je v to službo v belo hišo sam imenoval. Poznavalci trdijo, da zato, ker je njegov oseben priatelj.

Socialistična resolucija pravi v svojem protestu, da Clark ni vreden postati član vrhovnega sodišča, ker se ni nikjer zavzel za ščitjenje civilnih svobod in v kolikor se je — je to storil iz političnih nagibov, ne pa iz prepričanja. Zato gre ta dežela pod sedanjim administracijo ter njeno vojno histerijo bolj in bolj v najreakcionarnejše toke.

Resolucija Thomasove stranke ob enem ostro obsoju Clarkovo označevanje raznih organizacij za "subverzne". Dasi Thomas že leta več ni prijatelj komunistov — včas je bil za sporazum med njimi in S. P. — vendor pravi resolucija, da je sedanje prosekutiranje komunističnih voditeljev na obravnavi in New Yorku gaženje civilnih svobod in ščuvanje nepoučene javnosti v še večjo histerijo, namesto da bi razumela svoje probleme in se učila iz njih kako ohraniti to deželo res na cesti demokracije.

Tudi mnogo duhovnikov protestantskih cerkva se je izjavilo proti imenovanju Tom Clarka v vrhovno sodišče, dasi je on po veri njihov človek. In tako izgleda, da bo na eni strani razkrsana skupina liberalcev, in da bo slično obsojala reakcijo cela vrsta raznih levicarskih sekt — a na drugi pa bomo imeli demorepublikansko stranko, ki se navidezno lasata med sabo, a bistveno sta eno kakor zmerom in sedaj še celo bolj kakor v nekaterih razdobjih njune zgodovine. Danes je med eno in drugo manj razlike kot kdaj prej in to je za ameriški politični način prerekanja pogubno, ker oba sta za to, da se opozicijo zatre s tem, da se jo proglaši za subverzno, in monopolistični kapitalizem pa za "free enterprise" in za "naš način življenja".

Kaj je "subverznost"?

L. 1947 je generalni pravnik ali justični tajnik kritikom objubil, da bo stopil tej republike nezvestnim kreaturam tako močno na prste, da jih bo bolelo, glavne kolovodje pa posiljati ene v jedo, druge v deportacijo.

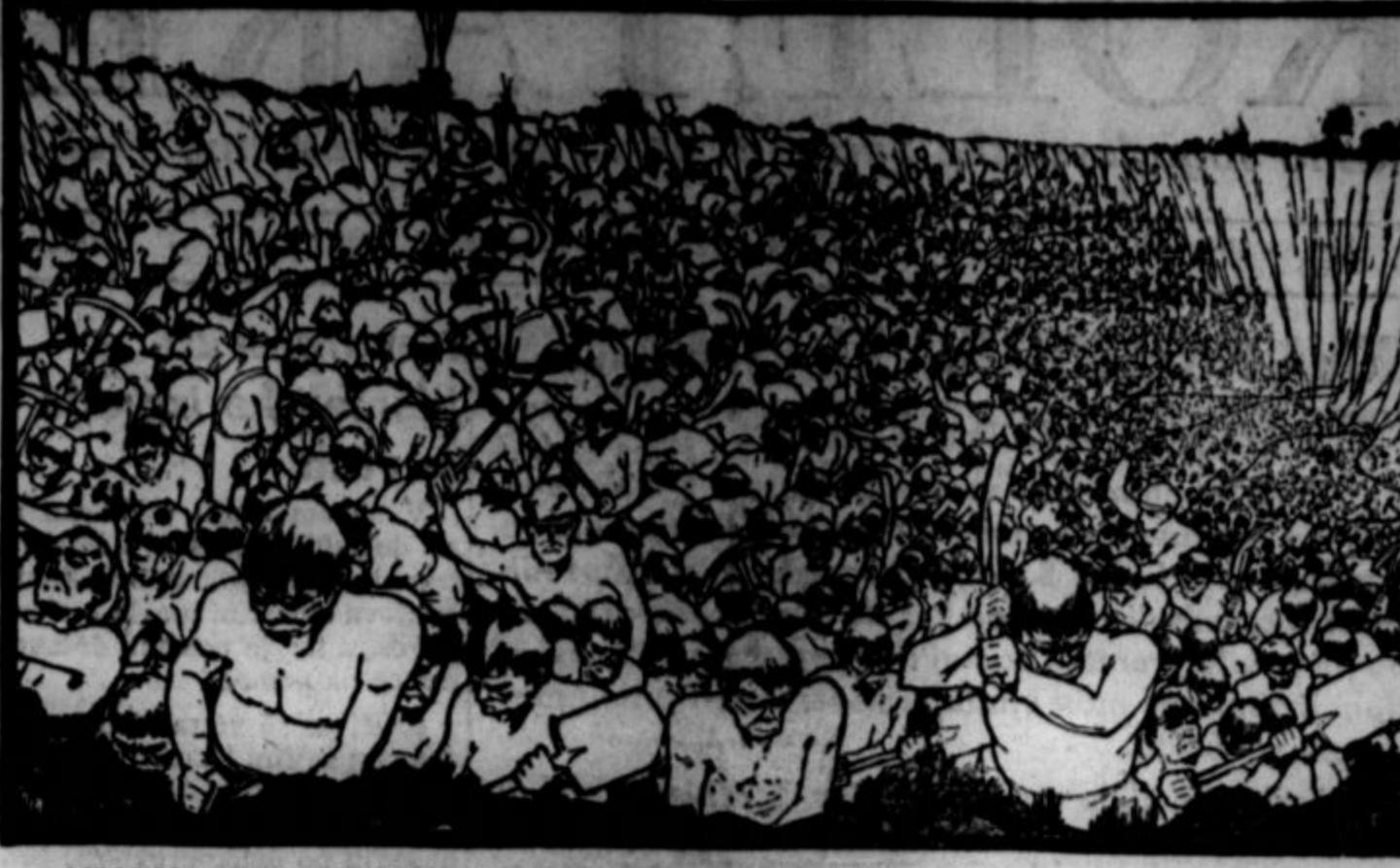
Tako se je pričelo.

Nef! Ne tako! Začelo se je to pod Trumanom in njegovim generalnim pravnikom ter po vetrju umetno zanešene in zavetreni histerije v lovu za "rdečarji" že prej — torej predno sta Truman in Clark prišla s svojimi vojnimi napovedmi proti ljudem in skupinam, ki so v arhivih pet-procentnežev zapisane za "subverzne", ali za "sopotniške", kar je še bolj "subverzno", ali za "komuniste", kar je, kajneda že izdajstvo nad deželo, ki verjamemo v sistem, v kakšnem lahko patriot — stoprocentni Američan, prodaja vladna naročila po 5 odstotkov "komišna".

Tiste "subverzne" organizacije, ki so nam zrane, se ni nobena izmed njih skušala boditi med vojno, ali po vojni, okoristiti na stroške ameriškega ljudstva.

Ne na stroške kake posebne skupine. In nobena takih ni služila koristim kake tuje dežele — pač pa pomagala napornim predsednika Roosevelta v času, ko so mu mnogi sedanji "stodostodneži" metalni poleni pod noge najprvo v času ekonomske krize, ki nas je davila in potem v vojni. Koliko so vplili ameriški fašisti v onih dneh, ker so hoteli Rooseveltu preprečiti deželam tvekrišno pomoč, ki jih je Hitler napadel. Med njimi je bil takrat tudi "najslavitejši ameriški letalec", ki je prvi preletel Atlantik z našo na francosko obalo, bili so med njimi multimilijonarski monopolisti ameriškega dnevnega tiska, radio postaj in lastniki magazinov, in bili so med njimi razni Coughlini in tudi Earl Browder do junija 1941, ki je v protest proti Rooseveltu organiziral pred belo hišo piketiranje "proti imperialistični vojni".

Toda reakcionarna fakinaža sedaj vpije le kako so "komunisti" sabotirali takratne Rooseveltove napore, a o svojih molči ko grob. In lahko molči, ker so sredstva, po katerih se govoriti, njen

ANGLIJA JE V ORGANIZACIJI ZDRUŽENIH NARODOV Sov. unijo obdelžila, da ima zasluženih na prisilnem delu stotisoč ljudi, med njimi vojne ujetnike iz Nemčije in Japonske. Vlada in Moskvi te obdelžiti označuje za neosnovane, a preiskovalno komisije Z. N. tudi ne dovoli na svoja tla. V resnicbi bi Anglija lahko pogledala v svoj dominjon v Južni Afriki in še marsikam, pa bi zlahka dognala, da je to velik problem, ker je po svetu veliko zasluženih.

ANTON UDOLJC

POGOVOR S ČITATELJI IN ZASTOPNIKI

Minuli teden sem omenil, da bom mogoče imel v prihodnjem kaj bolj prijaznega poročati. Da — danes bom posvetil to kolono petju in pa pevskemu zboru France Prešeren v Chicagu, kateri bo imel svoj letni piknik prihodnjo nedeljo 21. avgusta na Keglovem vrtu v Willow Springs, Ill.

Ta moški zbor praznuje letos jubilejno leto, namreč dvajset let svojega aktivnega dela na kulturnem polju. Cedalje manj je takih organizacij med našim narodom v Ameriki. Pa saj ni čudno: Kar je organiziranih skupin, ki ena najtežjih vzdrževanje pevskega zabora. In kdo se je kdaj pečal s takim posлом, mi bo pritrdir. Uspeh take organizacije je odvisen od aktivnosti — ne enkrat na leto, ali enkrat na mesec, to je treba vsak teden, pa ne samo petje, tudi druga posla in skrb, ki je več kot dovolj. Vse to so Prešernove doprinašali nad dvajset let. Kdo more izmeriti to delo in požravnost pevcev za našo slovensko pesem? To velja za vse zbrane širok dežele, ker ne glede — kdo in kje, vsak ima težave. Edino plačilo članu zabora-in pevca je, če vidi svoje priedrebe dobro obiske, ker s tem javnost pokaze, da upošteva delo dotične organizacije, in tako tudi zboru Prešeren pričakuje, da ga posetite ob prilikah tega piknika na dobro znanem in prijaznem Keglovem vrtu. S tem boste pokazali, da ste še vedno z zborom kot ste bili v preteklosti. Poleg tega bomo pa tudi poskusili kako se petje sliši v prosti naravi, poskusili bomo posnemati fante na vasi, če tudi je fantovska doba med nami že davno prešla.

Prešeren ima člane raztrešene po vsej Ameriki, to je — da so bili prej ali slej pevci v tem zboru. Mogoče bo kateri izmed njih dodal te vrstice. Vem, da marsikateri bi se rad udeležil, ko bi bilo mogoče. Drugim oddaljenim čitateljem pa priporočam, da ako imate v vaši bližini kak pavški zbor, podpirajte ga! Navdušujte one, ki so aktivni, da ne odnehajo. Naša pesem je narodni biser. Dolžnost sleherenga izmed nas je, da ga ohranimo.

Vsem od blizu in daleč se enkrat kljcem: Vsi prihodnjo nedeljo v Willow Springs na Prešernov piknik! Na Svidenje!

— Anton Udoljc

PROLETAREC je delavski list za misleče čitatelje.

monopol.

Sedaj se gre le proti subverznim skupinam. In enajst komunistov je nam po mnenju sto-procentarjev in "pet-procentarjev" tako nevarnih, da nas lahko vržejo "s silo" in spremene ves ta naš "free enterprise" sistem v krvavo-rdečo totalitarno državo.

L. 1947 je generalni pravnik Tom Clark izsledil vsega skupaj enajst "subverznih" organizacij, 100-procentarjev ter "pet-procentarjev" so zavili, "ven z njim," in ta svoj klic so odevali zastavu amerikanizma, za katerega jim je samo takrat mar, kadar jim donaša procente.

Clark je "iskal" dalje in sedaj obsega njegov seznam subverznih skupin že šesto.

Kaj jim je dokazal? Nič! Niti zaslišal jih ni. Enostavno — ker postajamo "totalitarni" v zvezni vladi, je patriotsko samo tisto mnenje, ki tuli z onimi, ki so na površju. Ako si v opoziciji — takoj pade nate sum, da si ali špijon, ali da kuješ zarote za nasilno strmoglavljenje vlade ali kar že.

Cemu ni pravičnik Tom Clark poklical predstavnikov organizacij, katere je uvrstil med subverzne, na zaslišanje? Mar se je bal, da so delovale za zmago te dežele nesobično in bolj patriotično, kot pa sto-procentarji in pet-procentarji?

Kadar bo današnje histerije konec — in enkrat jo bo — gotovo se bo sedaj naščuvana javnost toliko umirila in uhladila, da bo uvidela, kako bedasta je bila v svoji histeriji. Da bi ob nem le tudi spoznala, kdo jo je nagnal v vse te prenapetosti, pa bo dobro za naše ljudstvo in za ves svet.

Joško Oven:

RAZGOVORI

Kongres se precej obotavlja glede tiste male vsote milijarde in pol katero je predsednik Truman zahteval v svoji poslanici za naorožitev zapadne Evrope. Kar se nam zdaj še posebno čudo je to, da je odpor nastal celo med simpatičarji tega načrta. Največ je seveda kriva tista točka v poslanici, katera daje predsedniku absolutno moč, da lahko razpolaga s tem orozjem kot se njemu zdi prav. To je bilo še celo za naše državne kamarile, katera ga je postavila na vladno, ki je zahtevala drugače. Papežev nuncij je bil prvi, ki je zahteval popolno ukinjanje Juarezovih reformskih zakonov, ter povrnitev cerkvi in samostanom njim zaplenjeno premoženje.

Maksimiljan in njegova žena sta se branila napraviti tak krok. Rezultat je bil, da je cerkev in nuncij napovedal boj Maksimiljanu. Mislec, da pridobi domačo aristokracijo na svojo stran sta dajala kraljevske pojedine kot jih Mehika ni videla niti za časa Santa Anne. Samo racun za vino v prvem letu je presegel sto tisoč pesov. Ali to ni dolgo trajalo. Denar je posel v vladno moč se je vzdržaval samo s pomočjo Napoleonove francoske armade.

(Dalje prihodnjic)

Človeštvo se nabolj množi

Anglež lord Boyd-Orr, ki je bil generalni direktor mednarodne agrkulturne in zivilske organizacije — v področju Z. N., je podal o svojih skupnih poročil, v katerem pravi: "Katoliška višja oblast je v polnem boju, da uniči našo tradicijo ločitve cerkve od države." Dalje pravi: "Rimska katoliška cerkev izgleda pripravljena za oklicanje križarske vojne, da s tem reši svojo moč, premoženje in pa svoj vpliv v Evropi, kjer se sedaj bori za svoj obstoj. Nadalje "Božje kraljestvo na zemlji ne bo ustanovljeno s pomočjo vojnne, in da mi ne moremo zrušiti komunističnega pritiska na našo svobodo z vojno." Članek je precej dolg, v katerem primerja ta skof komunistično in pa rimska katoliška taktniko in jih najde precej slične glede totalitaranstva.

Da so v Vatikanu navdušeni za takovzano sveto križarsko vojno proti komunistom, kajpa da Rusom, o tem ni dvoma.

O zgodovini Mehike (Nadaljevanje)

Napoleon je naročil svečan sprejem novoustoličenem cesarju. Ali na čuden način ni bil ta sprejem v Vera Cruzu nič prav sijan. General Almonte, kateremu je bila dana naloga, da sprejme Maksimiljana, je bil par ur prepozen.

Vsa stvar se je zavlekla in novo pečen cesar in njegova žena Karlosta sta bila precej razčarana. Se predno je odšel iz Evrope in Maksimiljan naslovil pismo predsedniku Juarezu, da ga želi mehiško ljudstvo, ter da bo njegova vlada ustavna in da želi njegovo (Juarezovo) pravitočno pomoč.

Dan po odhodu iz pristanišča Vera Cruz je dobil Juarez odgovor. Bil je kratek in glasil se je: "Cloveku je dano, gospod, da sme napasti pravice drugih, vzetih jim premoženje, vzetih življenje tistim, kateri branijo svojo narodno svobodo ter proglašati na njih boj za zločin — in njih lasten greh za čednost. Ali nekaj je, kar sega čez mejo te perverznosti — in to je strašna sodba zgodovine."

Maksimiljan je prebledel. Ali je to tisti Juarez, o katerem se je govorilo, da je navaden ignoramus — Indijanec? Mogoče pa res tako dobro došel kot so mu pripovedovali?

Pet dni pozneje je ta cesarska karavana došla v glavno mesto Mehiko. Tukaj je bil sprejem sijajen. Vsa cerkvena in vojaška kamarila je bila na ulicah. Karlosta in Maksimiljan sta bila ustoličena v narodni palaci v takozvanem Zocalo. Ali ta ogromna palaca z več kot tisoč okni se je novi kraljici ni dopadla.

Maksimiljan je prebledel. Ali je to tisti Juarez, o katerem se je govorilo, da je navaden ignoramus — Indijanec? Mogoče pa res tako dobro došel kot so mu pripovedovali?

Kako da so imenovane "subverzne" take organizacije, ki največ store v boju proti kuperaciji v vladni, ne pa vladni ljudstvu, niti na najvišjih mestih, čeprav spadajo med "pet-odstotkarje" (namesto med stodostotnimi patrioti), to mi nikakor ne gre v glavo! Le čemu ni bivši justični tajnik Tom Clark — sedaj član vrhovnega sodišča — rajše prosekutirati goljufov v svoji lastni in v republikanski stranki, namesto da je pregnjal zgolj take, ki so naprednih načorov? — tudi tega ne zapovedam.

Tole mi ne gre v glavo?

The American Way

This week's decision by Federal District Judge Elwyn R. Shaw, that the Federal Rent Control Act of 1949 is unconstitutional, leaves us cold. We have long since ceased to believe that anything that is necessary to the welfare of the capitalist private-profit economy is decided on the basis of constitutionality. And rent controls meets the specification of necessity.

If we are cynical, we believe that our cynicism is shared by many Americans. Ever since the days when the late Franklin D. Roosevelt set out to pack the supreme court with judges who would see and interpret the Constitution in a manner that fit with his purposes a growing number of people must have come to believe that the constitution, like the scriptures which even the Devil can quote for his own purposes, could be made to accomplish any desired end.

That is not necessarily the way we would like to have it. But it is the way we believe it has come to be under "the American way" of our times.

Franklin Roosevelt started his career in the White House by setting up his "Blue Eagle" codes of fair competition under a national Industrial Recovery Act which, being a lawyer, he must have known were not constitutional and which were later declared to be in violation of the basic law of the land.

As for rent controls, they will continue in some form or another so long as the safety of our capitalist economy requires them. After all, it is the machine that matters.

In the same spirit of cold-blooded pragmatism the nation is now herded along a road that may lead to war. Millions of American soldiers are to be garrisoned in other nations and billions upon billions of dollars are to be spent to send supplies and arms to foreign lands.

All this may or may not be constitutional. But it is necessary to find markets for American goods now and to build the power, prestige and world organization which are necessary to the future functioning of the capitalist private-profit economy.

That's what determines decisions and molds morals. Nor are we complaining about it. Long ago the Socialist pioneers announced that laws and morals are determined by the manner in which a generation makes its living. In the final analysis nothing is sacred — not the freedom of individuals, the security of an effete middle class or, least of all, the traditions of an out-moded economic era — that conflicts with the interests of a dominant class.

Perhaps that is as it should be. If so, that is another reason why all people who love truth, justice and freedom for their own sakes should join with Socialists in a movement to replace the present class economy with a system of cooperation.—Reading Labor Advocate.

New Biography of Eugene V. Debs

The newest biography of the apostle of industrial unionism and organized labor political action pictures Eugene V. Debs as a man and leader in straightforward fashion. Ray Ginger's biography, curiously titled "The Bending Cross" (Rutgers University Press, New Brunswick, N. J., 1949 \$5), grinds no partisan or factional ax.

Ginger sets down the facts as he reads them in contemporary papers and on the lips of survivors of the Debs era. He takes pains to check on what he learned and the result is a factual account of the great Indiana labor organizer and radical's career, which is cumulatively thrilling in spite of its matter-of-fact style.

Debs' imprisonment for opposing World War I was only the most spectacular point in his long life. He started as the sparkplug of the Brotherhood of Locomotive Firemen & Enginemen. Realizing how craft unionism betrayed the workers through destroying unity of action against the employers, Debs organized the American Railway Union, first and only important attempt to set up an industrial union of railroaders. It won the fiercely fought Great Northern strike of 1894 but lost the Pullman strike the same year, when President Grover Cleveland sent the Army out against the strikers and a Federal judge sent Debs to Woodstock Jail.

That turned Debs into a political activist as well as an industrial unionist. He became the standing candidate of the Socialist party for President. He helped to organize the Industrial Workers of the World. He defended the worker victims of the judicial frameup system, from Big Bill Haywood to Sacco and Vanzetti. He welcomed the Bolshevik overthrow of capitalism in Russia.

Up to his death in 1926 at the age of 71 Debs cooperated with the leading radicals of America and

LITTLE LUTHER

By JOHN PAINE

"One of the most intelligent observations made in recent years was made recently at the University of Illinois, Luther," said Mr. Dilworth, the Dimity Diaper czar.

"I don't see anything so surprising about that, Pop," murmured Luther. "Why shouldn't one of the most intelligent observations made in recent years be made at the University of Illinois?"

"I can't think of any reason why it shouldn't my boy, and I don't see why you should want to start an argument about it. Must you argue about everything? Why don't you merely ask me what the statement was about?"

"Very well, Pop. Consider yourself merely asked."

"Thank you, my son. Mrs. Celia Burns Stendler, assistant professor of education at the university, said that children become snobbish and class-conscious while still in grade school. By the fourth grade they know the difference between rich and poor. She suggested that teachers and parents provide intelligent guidance based on a realistic concept of social and economic levels of American life."

"What else did she say, Pop?"

"I DON'T KNOW WHAT ELSE SHE SAID, you brat: Isn't what I quoted enough? Aren't you impressed? Don't you think teachers and parents should provide intelligent guidance based on a realistic concept of social and economic levels of American life so that children won't get snobbish or class-conscious in the fourth grade?"

"The professor has got something there, Pop."

"That's what I've been trying to tell you."

"But I don't know what it is, Pop."

"Luther, listen. What makes rich kids know poor kids are poor?"

"I suppose it's similar to what makes poor kids know rich kids are rich."

"Right! And, Luther, what is there about rich kids that makes them know they're rich?"

"Right, Pop! And what is there about poor kids that makes them know that they're poor?"

"Right, Luther! Now answer those questions!"

"Correct, Pop! The answer is money!"

"Wrong, Luther! The answer is guidance!"

"I say it's money, Pop."

"And I say it's guidance. The poor are getting entirely the wrong kind of guidance. They are not taught to enjoy being poor. Being poor is one of the greatest of privileges. Instead of envying the rich, the poor should be proud of their poverty."

"And what about the rich?"

"Never mind about the rich. The rich can take care of themselves. Don't trouble your head about the rich. Just worry about the poor."

"Why should I worry about the poor, Pop?"

"There are so many of 'em Luther. Have to watch 'em every minute. They need guidance. Without guidance, anything might happen."

Russia Dominates U.S.

"Never in the history of the world" says Archibald MacLeish, former Librarian of Congress and assistant Secretary of State, now profiting at Harvard, in an article in the August Atlantic Monthly, was one people as completely dominated, intellectually and morally, by another people as the people of the United States by the people of Russia in the four years from 1945 through 1949.

American foreign policy was a mirror image of Russian foreign policy: whatever the Russians did, we did in reverse. American domestic policies were conducted under a kind of upside-down Russian veto; no man could be elected to public office unless he was on record as detesting the Russians, and no proposal could be enacted unless it could be demonstrated that the Russians wouldn't like it.

Although these figures do not take into account price increases, they represent a real increase over the year 1947, and indicate that public support for the cooperative movement in Great Britain continues to increase.

One reason that talk is cheap is because there is such a great oversupply of it.

One out of every four American workers belongs to a union.

THE MARCH OF LABOR

'Unimportant' Item

It obviously was an "unimportant" little item when compared with world-shaking events.

The New York Times told the story on an inside page in three inches of type placed alongside a big ad.

It was a simple story:

A young workman from New York was killed in Philadelphia while trying to save the lives of three fellow workers, who also died in the accident.

Three men were overcome by sewer gas while working in a 25-foot trench. They fell over into three feet of water.

Lawrence G. Williams, 28, rushed down a ladder in an attempt to save them — but he, too, was overcome by gas and fell into the water beside his three companions.

All of them were drowned.

Two firemen lost consciousness during an attempt to rescue the four workmen, but were revived.

That's all there is to the story, if you judge it as news items are usually judged. Just four more workers killed on the job.

But there was more to it than that — much more. The four who died must have had families and friends.

And, considering all of the modern equipment available, there must have been negligence "at the top." But the news stories didn't go into that.

This accident and many more like it provide rich material for those able editorial writers, who like to hold forth on labor's responsibilities to the public. They could write some excellent articles about the public's responsibility to workers — but most of them won't.

Many Europeans believe that Americans are too materialistic; American national policy is primarily determined by big business; that the United States is plotting war against Russia; that our foreign policy is "too changeable" and that the Marshall Plan is "solely a political weapon against Russia."

While the new study, which reflects the conclusions of 1,702 qualified and representative observers of opinion abroad, including a number of editors of foreign language newspapers in this country, reveals much that is extremely favorable to the United States, widespread criticism is made of American "institutions" such as Hollywood. The movies, for example, may be our worst possible ambassador to Europe, as many observers believe that Hollywood is "convincing increasing numbers of Europeans that America consists of gangsters, sadists, pinup girls, cowboys and skyscrapers."

In our favor, however, and symbolic of ultimate victory in the Cold War are such facts as that three out of every four people in ERP countries believe "Russia is plotting to dominate Europe." American news is believed to be more reliable than Russian propaganda, the survey shows. But more than one-fifth of the people believe that the United States is plotting war against Russia, and an almost equal number believe Russia and the United States to be equally at fault.

Europe's faith in the Marshall Plan is confirmed in "European Beliefs Regarding the United States" which also shows that there is firm belief in the freedom of our elections and confidence that we protect the rights and freedoms of the

Colonel Invades Washington

By RAYMOND LONERG

According to the Washington "Star," "one of the most significant newspaper combinations in history" has been consummated in the nation's capital.

Colonel Robert R. McCormick, editor and publisher of the Chicago "Tribune," has purchased the Washington "Times-Herald," a property once owned by the colonel's cousin, "Cissy" Patterson. When she died, she turned the "Times-Herald" over to seven of the paper's chief executives.

That created a sensation in Washington, because the "Times-Herald" is probably worth at least \$7,000,000, and that meant that even fortunate gentlemen were suddenly transformed from salaried employees to comfortably situated millionaires.

Eugene Meyer, multi-millionaire owner of the Washington "Post," and William Randolph Hearst, tried to buy the "Times-Herald," but apparently McCormick outbid them.

Too Much for One Man

Now the colonel controls the Chicago "Tribune" with a very large circulation in the Middlewest, the "Times-Herald" in Washington and the "News" in New York, a tabloid, which is supposed to have a larger circulation than any other paper in this country.

In addition, McCormick owns at least one powerful radio station, is said to be negotiating for another in Washington and may have his fingers on stations in other centers.

Not only that, but he is pestering the Federal Communications Commission to increase his "power" so his stations can "blanket" the country.

It's another illustration of the growing menace of newspaper "chains" with their radio and television auxiliaries. Congress should forbid any newspaper to have any interest in a radio or a television station, but while that great reform has been persistently advocated for years, it's not in sight just now.

Enil Schram is president of the New York Stock Exchange. Brokers pay him about \$50,000 a year to be their "voice" and the newspapers give him plenty of space. Mr. Schram's latest is a scheme to revise Uncle Sam's tax laws. He would cut the tax on capital gains from 25 per cent to 10 per cent and allow taxpayers a credit of 10 per cent on all dividends received. Of course, that would boost business on the Stock Exchange and would save hundreds of millions every year for the very wealthy.

Sales Tax Figures are Disturbing

The million voteless people of Washington are bracing themselves for the sales tax, which the "Rich Man's Lobby" recently forced through Congress, and which goes into effect next week. This is a reminder of some disturbing facts, illustrated by the situation in the rich state of Iowa.

Twenty years ago, 80 per cent of all the revenues collected by the government of that state came from taxes on property. Ten years ago, the property tax share had fallen to 62 per cent. Today, property pays only 50 per cent, and the other half comes almost entirely from various forms of sales tax.

Any kind of sales tax, of course, hits the poor and people of moderate incomes. That's why the rich lobby for it.—Labor.

REFLECTIONS

By Raymond S. Hofses

THE QUESTION IS, states columnist George Sokolsky, "How much can the United States go on giving to Great Britain and what will happen to that country if we should stop aiding her." And he replies that "the obvious answer is too tragic."

Sokolsky's gripe is against the socialization of the British economy in general and that nation's recent barter trade agreements in particular. But the question he poses is important enough to be considered.

Now how much CAN the United States afford to give to Britain—and to the rest of that section of Europe that our policymakers have some hope of keeping from collapsing in Joe Stalin's arms?

The answer is tragic all right. But it is more tragic for American capitalism than for Britain if we turn it around and ask, "HOW CAN THE UNITED STATES DO OTHERWISE."

I AM NOT going to answer Sokolsky in precise figures. Even Harry S. Truman can't do that, and frankly sets his \$1,450,000 handout-of-arms program as a mere beginning. But what I know, and what Truman knows and what everybody else, including Sokolsky, should know is that this capitalist country of ours IS going to keep right on giving.

The alternative is economic collapse here at home. By handing things freely to Europe, of which Britain is a part, we may be dooming our own economy to ultimate bankruptcy; for even a nation as rich as ours can't have nothing coming in forever. But to stop now, with unemployment stalking the nation, would be to get the most sudden and complete economic collapse in history.

America just has to bank the game of class profit if it wants that game to continue. And if it should stop without the democratic socialist plan of production for use to take its place, then what we know as freedom here would have to give way to human controls as far reaching and, if need be, as viciously enforced as anything that has happened in the fascist and communist nations.

SOKOLSKY AND OTHERS may condemn and backbite Britain. But

Balina Tournament

On Sunday, August 28, 1949, the Slovenc Center Social Club in Chicago is sponsoring a Balina tournament at the Center Alleys, 2301 S. Lawndale Ave. We invite all balina players, both men and women to enter. The entree fee is \$1.50 per 3 person team. Entrees close at 9 a.m. Sunday and playing is to start at 10 a.m. After the tournament there will be a Social for all to participate in. Waukegan balina players will again participate.

We also want all of you to know that the Center Social Club is sponsoring a dance Saturday Oct. 29, 1949, at the Lawndale Masonic Temple, 2300 S. Millard Ave.

Frank Groser, Sec.